

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-03-02
Besvaras senast
2023-03-08 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2022/23:412 Uppsagda elleveranser från järnvägens elnät

Många tidigare banvaktsstugor och andra fastigheter som ligger nära järnvägen har under lång tid fått ström från järnvägens elnät, ofta ända sedan järnvägen elektrifierades. Trafikverket, TRV, har under en längre tid arbetat för att avveckla sådana elabonnemang till privatkunder, och har i samband med detta erbjudit sig att i stället bekosta en anslutning till den elleverantör som har nätkoncession i området.

Nu återstår 25 sådana abonnenter, varav åtminstone några för omkring tio år sedan har fått erbjudanden som sedan har dragits tillbaka med hänvisning till att kostnaden skulle bli orimligt hög. Flera av dessa har samtidigt fått muntliga försäkringar om att strömmen ska få vara kvar tills det finns ett rimligt alternativ.

Nu har TRV bytt strategi och vill i stället med hänvisning till ellagens regler om elnätskoncession avsluta abonnemangen och lämna till den enskilde att lösa problemet.

Att bli utan ström är en stor förlust, i synnerhet för den som bor i fastigheten, men även för den som använder den som fritidsbostad. Med de avstånd det handlar om här kan anslutning till ett koncessionerat nät kosta flera miljoner kronor. Det är en orimlig kostnad för en privatperson, och TRV försätter med sitt agerande dessa människor i en helt ohållbar situation.

Detta är inte rimligt. Förhållandet med privata elabonnemang på järnvägens elnät var väl känt redan när den nya ellagen antogs för 25 år sedan, och det finns en särskild paragraf i ellagen som är till för att abonnemangen ska kunna avvecklas under ordnade former. De 25 abonnenter som nu riskerar att bli utan ström har också uppmärksammats i SOU 2019:30 [1], som rekommenderar ett permanent undantag från koncessionskravet för dessa abonnemang.

Elleveransen till de berörda fastigheterna bör antingen fortsätta eller ersättas med ett rimligt alternativ, men ett status quo är inte tillräckligt. Det skapar en stor osäkerhet när TRV nu, mot tidigare praxis och muntliga försäkringar, plötsligt kan bestämma sig för att avsluta abonnemangen utan att ge ett rimligt alternativ, och lösningen behöver därför ge långsiktig trygghet.

Det är inte nödvändigt med alla garantier som en elleverantör med koncession

är skyldig att ge, men det måste åtminstone stå utom allt tvivel att inget abonnemang kommer att avslutas mot abonnentens vilja, att kostnaden ska vara rimlig i förhållande till samhället i övrigt och att abonnemang kan överlåtas om en fastighet övergår till ny ägare.

Detta behöver lösas skyndsamt. Som läget är nu finns det människor som inte vet om de kommer att kunna bo kvar i sina hem till hösten, och det behövs därför dels ett snabbt och tydligt besked om att ingen ska bli av med strömmen mot sin vilja, dels en rättfärdig och långsiktig plan för hur kvarvarande privata elabonnemang på järnvägens elnät ska hanteras.

Med anledning av detta vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Hur tänker ministern agera för att åstadkomma detta?

[1] I SOU 2019:30 nämns 26 privatpersoner. En av dessa har dock fått skriftlig bekräftelse på en ersättningsanslutning från Vattenfall, som bekostas av TRV.

.....
Anna-Belle Strömberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch